

Service Profile

งานหลังคลอด - นรีเวช โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชบัว

1. บริบท (Context)

ก. หน้าที่และเป้าหมาย

ให้บริการตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง และมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข. ขอบเขตการให้บริการ (ถ้าเป็นหอผู้ป่วยให้ระบุกลุ่มโรคสำคัญในหน่วยงานนี้ด้วย) ศักยภาพข้อจำกัด

งานหลังคลอดให้บริการผู้ป่วยหลายประเภท และผู้ป่วยส่วนหนึ่งมีภาวะแทรกซ้อนที่ส่งต่อจากโรงพยาบาลใกล้เคียง ต้องได้รับการดูแลรักษาที่ซับซ้อน แบ่งประเภทการดูแลดังนี้

- 1. สูติกรรมก่อนคลอด** หมายถึงหญิงตั้งครรภ์ที่มีอาการผิดปกติทางสูติกรรมที่ยังไม่ครบกำหนดคลอด หรือครบกำหนดคลอดแต่ยังไม่เข้าสู่ระยะคลอดไม่รวมอาการเจ็บป่วยทางอายุรกรรมและศัลยกรรมในการดูแลต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเพื่อเป้าหมายให้มีความปลอดภัยทั้งมารดาและทารก
- 2. ผู้ป่วยนรีเวชกรรมทุกชนิด** ทั้งรักษาด้วยการให้ยา การผ่าตัด หรือทำหัตถการอื่น เช่น ขูดมดลูก ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนแก่ผู้ป่วย พบมากที่สุดคือมีเลือดออกผิดปกติ กลุ่มนี้มีกิจกรรมการพยาบาลที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน เช่น การตรวจภายใน การเตรียมผ่าตัดและหลังการผ่าตัดหรือหัตถการ จะอยู่ในระยะวิกฤติและกึ่งวิกฤติ
- 3. มารดาหลังคลอด** มารดาและทารกต้องอยู่ด้วยกันอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพื่อให้มารดาทารกได้รับการดูแลตามมาตรฐานอนามัยแม่และเด็กและมาตรฐานของรพ. พร้อมทั้งมุ่งใจมารดาให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง เดียวและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ทารกได้รับนมมารดาอย่างเพียงพอ พยาบาลต้องมีความรู้ ทักษะความสามารถในการสอนมารดาให้สามารถปฏิบัติได้โดยเฉพาะมารดาที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงลูก
- 4. ทารกแรกเกิด** ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนหลายด้านเช่น ตัวเหลืองแรกเกิด ภาวะอุณหภูมิกายต่ำ หรือได้รับนมไม่เพียงพอ ดังนั้น พยาบาลต้องให้การดูแลใกล้ชิดและต่อเนื่องประเมินอาการทารกได้อย่างถูกต้องและให้การพยาบาลอย่างเหมาะสม เมื่อทารกมีอาการตัวเหลืองต้องได้รับการส่องไฟ ต้องให้การดูแลเฝ้าระวัง อาการแทรกซ้อนอย่างต่อเนื่องร่วมกับมารดา
- 5. ผู้ป่วยโรคทั่วไป** ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีอาการไม่วิกฤติ ต้องการพักรักษาในห้องพิเศษ แม้จะไม่มีอาการวิกฤติ แต่มีความจำเป็นต้องให้การดูแล และสังเกตอาการสม่ำเสมออย่างน้อยทุก 4 ชั่วโมง จนกว่าจะจำหน่าย

ค. ผู้รับผลงานและความต้องการที่สำคัญ (จำแนกตามกลุ่มผู้รับผลงาน)

ผู้รับบริการ	ความต้องการของผู้รับผลงาน
1. ผู้ป่วยและญาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับการตรวจ รักษาที่รวดเร็ว ปลอดภัย 2. รับฟังปัญหาผู้ป่วย และให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ 3. เจ้าหน้าที่ที่สันทัดน้ำอิมแยมแจ่มใส พุดจาไพเราะ 3. ให้การดูแลเอาใจใส่โดยคำนึงถึงจิตใจและความรู้สึก 4. สถานที่สะอาด สะดวก และได้รับความสุขสบายเมื่อเข้าพักรักษา 5. มีเครื่องมือที่ทันสมัย 6. คำแนะนำ/ปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การดูแลต่อเองที่บ้าน
แพทย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการให้หน่วยงานปฏิบัติตามแผนการรักษาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน 2. ต้องการให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสามารถเฝ้าระวังและสังเกตอาการผิดปกติของผู้รับบริการ ได้อย่างครอบคลุม และสามารถรายงานข้อมูลแก่แพทย์อย่างถูกต้องและทันเวลา 3. ต้องการให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้และทักษะในการดูแลผู้รับบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประสานงานที่ดี. บรรยากาศในการทำงานที่ดี และเกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน 2. การสื่อสารข้อมูลรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนการส่งต่อมารดาและทารกอย่างถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอน 3. การปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดระหว่างหน่วยงาน และมีการทบทวนแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหา หรือข้อผิดพลาด

ง. ประเด็นคุณภาพที่สำคัญ

- มารดาหลังคลอดได้รับการดูแลเพื่อฟื้นฟูสภาพโดยเร็ว ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน สามารถเลี้ยงดูบุตรได้
- ทารกแรกคลอดที่ได้รับการดูแลไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันตามวัย
- ผู้ป่วยนรีเวชกรรมที่ได้รับการดูแล ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง
- บุคลากรมีคุณภาพ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จ. ความท้าทาย ความเสี่ยงสำคัญ

ความท้าทาย

1. ลดอัตราทารกตัวเหลืองเนื่องจากนมแม่
2. การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากกว่า 50%

ความเสี่ยงที่สำคัญ

1. ความไม่พึงพอใจในการให้บริการ จำนวน 1 ราย
2. การเตรียมการผ่าตัดไม่พร้อม จำนวน 2 ราย
3. ความคลาดเคลื่อนทางยา จำนวน 2 ราย

จ. ปริมาณงานและทรัพยากร (คน เทคโนโลยี เครื่องมือ)

ปริมาณงาน

ลำดับ	รายการ	ปีงบประมาณ /ปริมาณ				
		2557	2558	2559	2560	2561 (มิ.ย.)
1	จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด	1756	1785	1643	1467	848
2	บริการศูติกรรม	819	836	754	663	402
3	บริการทารกแรกเกิด	692	718	653	575	329
4	บริการนรีเวชกรรม	137	117	204	149	93
5	บริการผู้ป่วยประเภทอื่นๆ	108	114	27	80	24
6	จำนวนวันนอนรวม	4700	4740	4345	3781	2030
7	จำนวนวันนอนเฉลี่ย	2.67	2.62	2.64	2.58	2.39
8	จำนวนผู้ป่วยต่อวัน	12.16	12.42	11.37	9.94	7.13
12	จำนวนทารกที่ on photo	146	99	81	50	9
14	การซักประวัติตรวจร่างกาย	384	386	351	341	173
15	การเตรียมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด	489	157	329	434	233
16	เจาะเลือดทารกแรกเกิด(ครั้ง)	2170	2227	2024	1577	909
17	ฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำ	3361	4145	3635	3744	1817
18	ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรค	694	729	573	517	397
19	ทำแผล	790	728	577	469	266
20	สอนสุขศึกษารายบุคคล	415	498	494	403	300
21	ประจำเดือนผิดปกติ(m939,m92,m91)	91	90	91	91	62
22	อาบน้ำทารกแรกเกิด	1698	1835	1642	1277	646

การจัดอัตรากำลัง

- สูติแพทย์ประจำตึกเวลาราชการ 1 คน แยกการดูแลเป็น สูติกรรม และนรีเวชกรรม
- กุมารแพทย์ 2 คน
- นอกเวลาราชการรายงานแพทย์เวรคือแพทย์เวรในก่อน และปรึกษาสูติแพทย์ซึ่งรองรับรายงานอาการทางสูติ – นรีเวชกรรมในกรณีมีเวรปรึกษา(Consult)
- พยาบาลวิชาชีพ 6 คน ผู้ช่วยเหลือคนไข้ 4 คน

การจัดอัตรากำลัง

เจ้าหน้าที่	เวลาปฏิบัติงาน			หมายเหตุ
	เวรเช้า	เวรบ่าย	เวรดึก	
แพทย์	1 สูติแพทย์	1 แพทย์ ทั่วไป	1 แพทย์ ทั่วไป	สูติแพทย์รับปรึกษาดูแล 24 ชม.
พยาบาล	2-3	1	1	เสริมอัตรากำลังเมื่อผู้ป่วยเกิน กำหนด
ผู้ช่วยเหลือคนไข้	1	1	1	นับเป็นอัตรากำลังในการดูแล ผู้ป่วยร่วมกับพยาบาล
พนักงานทำความสะอาด	1	-	-	จ้างเอกชน

เครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ที่สำคัญ

เครื่องมือ	จำนวน	ข้อจำกัด	การสอบเทียบครั้งสุดท้าย
เครื่องฟังเสียงหัวใจทารกในครรภ์	1		10/7/2561
เครื่องวัดความเข้มข้นของเม็ดเลือด	1		10/7/2561
เครื่องตรวจระดับน้ำตาลในเลือด	1		04/2561
เครื่องทำความสะอาดอุปกรณ์เด็กชนิดแผ่น รังสี	1	อายุการใช้งานมาก	จำหน่าย
ไฟส่องทารกตัวเหลือง	4	อายุการใช้งานมากกว่า 10 ปีจำนวน 2 เครื่อง (2544, 2545)	10/7/2561
เครื่องตรวจระดับบิลิรูบินในเลือด	1		10/7/2561
รถและอุปกรณ์ช่วยชีวิต	1		10/7/2561
Infusion pump	1		10/7/2561
NIBP	3		10/7/2561

เทคโนโลยี ใช้ระบบ LAN โปรแกรม HOS – XP ในการบริการข้อมูลผู้ป่วย ลังยา เวชภัณฑ์ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ศักยภาพและข้อจำกัด

ศักยภาพ งานหลังคลอดให้บริการเฉพาะทางสูติ – นรีเวชกรรม มีแพทย์เฉพาะทาง 3 คน สูติ แพทย์ 1 คน กุมารแพทย์ 2 คน ให้บริการอย่างทั่วถึงทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ มีเครื่องมือ เครื่องใช้ที่เพียงพอ ได้จัดระบบการดูแลมารดาหลังคลอด ทารกแรกเกิดและนรีเวชกรรมได้ตามมาตรฐาน

ข้อจำกัด มีเตียงไม่เพียงพอไม่สามารถรองรับผู้รับบริการในเขตและนอกเขตได้ เนื่องจากตึกเดิม ถูกรื้อถอนปรับปรุงเป็นตึกพิเศษตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2560 จากจำนวนเตียงทั้งหมด 25 เตียง เหลือเตียง สามัญเพียง 5 เตียงและห้องพิเศษ 2 ห้อง และไม่มีเครื่องมือสำหรับวัดความเข้มข้นของออกซิเจนทารกแรกเกิด (ยิมของห้องคลอดใช้อยู่) ซึ่งจำเป็นต้องใช้กับทารกทุกรายกอนจำหน่าย เพื่อเป็นการคัดกรองโรคหัวใจในทารกแรกเกิด

2. กระบวนการสำคัญ (Key Processes)

กระบวนการสำคัญ (Key Process)	สิ่งที่คาดหวังจากกระบวนการ (Process Requirement)	ตัวชี้วัดสำคัญ (Performance Indicator)
1. การเตรียมรับผู้ป่วย	1. อุปกรณ์ และเครื่องมือพร้อมใช้ 2. ผู้ป่วย ได้รับข้อมูลต่างๆครบถ้วน	1. ความล่าช้าในการดูแลรักษาพยาบาล เนื่องจาก เครื่องมือชำรุด / มีไม่เพียงพอไม่เกิน 1 ครั้ง ต่อ เดือน 2. ผู้รับบริการได้รับข้อมูลครบถ้วน
2. ประเมินและวินิจฉัยโรค	ไม่เกิดภาวะ แทรกซ้อน ที่รุนแรง เช่น shock, PPH จากการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการวินิจฉัยโรค ไม่ครอบคลุม	อุบัติการณ์ผู้ป่วยมีภาวะ Prolong shock จากตกเลือดหลังรับย้าย ไม่เกินร้อยละ 2
3. การวางแผนการพยาบาล	ผู้รับบริการได้รับการวางแผนการจำหน่าย เพื่อติดตามการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน	มารดาหลังคลอดได้รับการส่งต่อกับทีมส่งเสริมหรือ รพสต. ร้อยละ 100
4. การดูแลรักษา	ไม่เกิดการติดเชื้อในโรงพยาบาล ไม่มีความคลาดเคลื่อนทางยา ความพึงพอใจในการให้บริการ ผู้รับบริการผ่าตัดได้รับการเตรียมถูกต้องครบถ้วน	1. อัตราการติดเชื้อของหน่วยงาน 2. อุบัติการณ์ความคลาดเคลื่อนทางยา -ระดับ A-B ไม่เกิน ร้อยละ 3 -ระดับ C-D ไม่เกิน ร้อยละ 1 -ระดับ E-I 0 ราย 3. อัตราความพึงพอใจของผู้รับบริการมากกว่า ร้อยละ 80 4. อุบัติการณ์การเตรียมผู้ป่วย ผ่าตัดหรือ ทำหัตถการไม่ถูกต้อง

กระบวนการสำคัญ (Key Process)	สิ่งที่คาดหวังจากกระบวนการ (Process Requirement)	ตัวชี้วัดสำคัญ (Performance Indicator)
5. การประเมินซ้ำ	1. เลี่ยงต่อการตกเตียง ในทารกแรกเกิด 2. ผู้ป่วยที่มีภาวะเสี่ยงสูง เช่น pain, ตัวเหลือง ไม่ได้รับการประเมินซ้ำในเวลาที่เหมาะสม	1. อัตราการพลัดตก หกล้ม ตกเตียง 0 ราย 2. อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน โดยไม่คาดหมาย 0 ราย
6. กิจกรรมคู่ขนาน	1. ผู้ป่วย และญาติได้รับรู้เรื่องโรค และการปฏิบัติตัว ที่ถูกต้อง 2. การบันทึกสมรรถนะของเวชระเบียน 3. การตรวจสอบสิทธิ์การรักษาถูกต้อง	1. ความพึงพอใจต่อบริการพยาบาล ร้อยละ 80 2. การบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ ร้อยละ 80
7. การจำหน่าย -การติดตามเยี่ยมบ้าน (HHC) -ระบบส่งต่อ (Refer) -การเสียชีวิต	1. ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมและ ได้รับการเตรียมความพร้อมในการดูแล สุขภาพเมื่ออยู่ที่บ้าน 2. ผู้ป่วยที่มีอาการซับซ้อนได้รับการดูแลจากสหสาขาวิชาชีพ 3. ผู้ป่วยและญาติได้รับความรู้ในการส่งเสริมสุขภาพ และสามารถดูแลตนเองได้	อุบัติการณ์การ Re – admit จากการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง ไม่เกินร้อยละ 5

3. ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicator)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน
อัตราการติดเชื้อในหน่วยงาน	ไม่เกิน 2: 1000 วันนอน	0
อัตราความสมบูรณ์ของบันทึกทางการพยาบาล	> 80 %	90.09 %
อุบัติการณ์การเตรียมผู้ป่วย ผ่าตัดหรือ ทำหัตถการไม่ถูกต้อง	< 2%	0.77 %
อัตรามารดาหลังคลอดได้รับการส่งต่อกับทีมส่งเสริมหรือ รพสต.	100 %	100 %
อัตราความพึงพอใจต่อบริการ	มากกว่าร้อยละ 80	82 %
อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อน โดยไม่คาดหมาย	0	0
อัตราการพลัดตกหกล้ม	0	0

4. กระบวนการหรือระบบงานเพื่อบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพ

4.1 ระบบงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพที่เสร็จสิ้นแล้ว

- การทบทวนการดูแลผู้ป่วยทางนรีเวช การซักประวัติ การดูแลก่อนและหลังผ่าตัด และการปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัด
- การให้คำปรึกษาคอการปวดแผลผ่าตัดทางหน้าท้อง
- การดูแลทารกที่มีภาวะตัวเหลือง

4.2 การพัฒนาคุณภาพที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

การพัฒนาคุณภาพ	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ	ตัวชี้วัด
1. พัฒนาระบบบริการการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	1. .การทบทวนความสำคัญ พร้อมจัดวิชาการการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 2. สร้างเสริมพลังอำนาจแก่มารดาหลังคลอดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 3. ในกรณีมารดาทำงานนอกบ้าน แนะนำการบีบเก็บน้ำนม และติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์ทุกรายที่สามารถติดตามได้	- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือนมากกว่าร้อยละ 50
2. พัฒนาระบบการจัดการข้อมูล 50 แพ้ม	1. ทบทวนวิธีการลงข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ให้ครบถ้วนและถูกต้อง 2. ติดตามและประเมินความสมบูรณ์ของข้อมูล	อัตราความสมบูรณ์ของข้อมูล 50 แพ้ม มากกว่า ร้อยละ 90

5. แผนการพัฒนาต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพ	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ	ตัวชี้วัด
<p>ด้านผู้รับบริการ</p> <p>1.การลดอัตราการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารกแรกเกิดเนื่องจากการได้รับนมไม่พอ</p> <p>2.การป้องกัน/ดูแลภาวะตกเลือดหลังคลอด</p> <p>3.ระบบการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเบาหวาน</p> <p>ด้านบุคลากร</p> <p>1.แผนพัฒนาความรู้บุคลากรหลังคลอด</p>	<p>1.ทบทวนแนวปฏิบัติการดูแลทารกแรกเกิด</p> <p>2.วิชาการการดูแลทารกแรกเกิด</p> <p>3.การทบทวนเหตุการณ์สำคัญ ในรายที่ทารกตัวเหลือง และน้ำหนักลดมากที่ส่งไปนาน</p> <p>1. วิชาการการดูแลมารดาตกเลือดหลังคลอด</p> <p>2. การจัดการความรู้เรื่องการดูแลมารดาหลังคลอด</p> <p>1.ทบทวนการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเบาหวาน</p> <p>2.การทบทวนเหตุการณ์สำคัญ พร้อมจัดวิชาการการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเบาหวาน</p> <p>1.หัวหน้าพาทำคุณภาพ</p> <p>1.การอบรมฟื้นฟูวิชาการด้านสูติกรรม-นรีเวช ๑ ทุก 1-2 เดือน</p> <p>2.แผนการนิเทศในหน่วยงาน</p> <p>3.การประเมินสมรรถนะบุคลากรในหน่วยงาน</p> <p>การทบทวนอุบัติการณ์ความเสี่ยงตามกระบวนการหลัก</p>	<p>1. อัตราภาวะตัวเหลืองของทารกแรกเกิดเนื่องจากการได้นมไม่พอ</p> <p>1. อัตราการตกเลือดหลังคลอด</p> <p>2.อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงจากการตกเลือด เช่น Shock , ตั้มดลูก</p> <p>1. อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเบาหวาน</p> <p>1.อัตราบุคลากรผ่านเกณฑ์สมรรถนะระดับของหน่วยงาน</p> <p>2.อัตราบุคลากรผ่านการอบรม10ชม/คน/ปี</p> <p>1.อุบัติการณ์ความเสี่ยงระดับE₁ได้รับการแก้ไขเหมาะสม</p> <p>2.อุบัติการณ์ไม่พึงประสงค์ในหน่วยงานลดลง</p>